

NÄITUS LOENGUD

Exhibition and Lectures

Loengud 12.09.2018 kl 16:00
Lectures

Jüri Kermik, Magnus Englund, Elizabeth Darling, John Allan, Karen Jagodin

Seminar „Luther ja Isokon. Teedrajav arhitektuur ja vineermööbel“

Rahvusvaheline seminar keskendub kahe edumeelse ettevõtte – Tallinnas asutatud Lutheri ja Londonis tegutsenud Isokoni – tegevusele vineerile innovaatiliste kasutusvõimaluste leidmisel Teise maailmasõja eelses Euroopas. Seminari fookuses ongi vineer kui tugev, elegantne ja taskukohane materjal, mis mängis võtmerolli moodsas mööblikujunduses ning kaasaegse lakoonilise sisustusstiili kujunemisel. Moodsa disaini ajalukku on läinud mitmed Isokoni vineerist mööbliesemed 1930. aastatest, mis valmisid koostöös selliste Bauhausist tuntud maailmanimedega nagu Walter Gropius ja Marcel Breuer. Moodne mööbel oli lahutamatu nüüdisaegsest elamuarhitektuurist ning Isokoni üheks olulisemaks projektiks kujunes Lawn Roadi korterelamu ehitus Londonis, omas ajas väga uuendusliku maja projekteeris briti tuntumaid moderniste Wells Coates ja see valmis 1934.

Seminar kaasneb muuseumi galeriikorrusel eksponeeritud samanimelise näitusega, kus tutvustatakse nii Isokoni maja lugu kui näeb ettevõtte tänini tootmises olevat ikoonilist mööblit. Võrdluseks on välja pandud ka valik meie Lutheri toodangut ning Eesti kaasaegset disaini, mille põhimaterjaliks on vineer.

Seminari kava:

16.00–16.15 Sissejuhatus. Introduction by Mait Väljas (Eesti Arhitektuurimuuseum), Ilona Gurjanova (EDL, MTÜ Disainiöö)

16.15–16.45 Jüri Kermik: Tallinn–London: Tallinn – London: rahvusvahelistest äriühingustikest disainivahe-
tusest. From international business networks to exchanges of design development

16.45–17.15 Magnus Englund: Pritchardid ja Bauhausid. The Pritchards and the Bauhaus.

17.15.–17.30 Paus

17.30 – 18.00 Elizabeth Darling: Wells Coates: Arhitekti seiklused vineeriga. An Architect's Adventures in Plywood.

18.00–18.30 John Allan: Isokoni maja arhitektuur ja renoveerimine. The Isokon building and its restoration.

18.30–18.45 Karen Jagodin: Elu Eestis pärast Lutherit. Life in Estonia after Luther

Jüri Kermik

Jüri Kermik, akadeemik ja disainer, erialaselt tegeleb disainiajaloo ja materjalide innovatsiooni alal. Uurinud Lutherite perekonna arhiivi Inglismaal, kaitses Jüri Kermik 1998. aastal doktorikraadi vineeritehnoloogia ja -disaini ajaloo alal ning avaldas seejärel raamatu "A. M. Luther. 1877–1940. Materjalist võrsunud vormiuuendus", mis pälvis riigi kultuuripreemia.

Seminaril tutvustatakse vineeritootmisega seonduvat oskusteavet ja kogemusi ning vaadeldakse kolme ettevõtte - Luterma, Venesta ja Isokoni omavahelist tihedat seost eelmise sajandi 20-30-ndatel aastatel.

Jüri Kermik is an academic and designer with research interests in design history and materials innovation. His doctoral research at the Royal College of Art focused on the history of plywood in furniture design. He has published an award-winning monograph (A. M. Luther 1877-1940: The Innovation of Form Arising from the Material) and continues exhibiting and lecturing internationally.

This lecture focuses on innovation built on the knowhow and experience of plywood production, and the close relationship between the three companies – Luterma, Venesta and Isokon during the 1920s and 1930s.

Magnus Englund

Magnus Englund on alates 2014. aastast juhtinud Isokon Gallery Trusti, mis on opereerinud 1934. aastal I klassi kaitsealuse hoonena Inglismaa kultuuripärandi nimekirja kantud Isokon Buildingus asuvat muuseumi. Ta on arvukate kaasaegset Skandinaavia disaini käsitlevate raamatute autor ja tuntud Skandinaavia disaini edasimüüja Skandiumi kaasasutaja.

Jack & Molly Pritchard on kaks erakordset isiksust 20. sajandi turbulentsemast perioodist. Läbi Jack Pritchardi koostöö Venestaga - Eesti Lutheri vabriku Briti ettevõttega – puutusid nad kokku modernismiga, mis omakorda tõi kaasa elumuutva kohtumise Master of the Bauhausiga, kellest neli kolisid nende hoonesse.

Magnus Englund is Director of the Isokon Gallery Trust that has been operating a museum in the 1934 Grade I listed Isokon building in London since 2014. He has written several books about modern Scandinavian design, and is a co-founder of the retailer Skandium, the leading British retailer of Scandinavian design.

Jack & Molly Pritchard were two extraordinary individuals in a turbulent period of the 20th century. Through Jack Pritchard's work with Venesta, the British arm of A. M. Luther of Estonia, they came into contact with modernism, which in turn led to a life changing encounter with the Masters of the Bauhaus, four who came to live in their building.

Dr Elizabeth Darling

Elizabeth Darling on arhitektuuriajaloolane ja õppejõud Oxford Brookes University ajalooteaduskonnas Ühendkuningriigis. Tema erialaks on kaasaegse arhitektuuri ja disainikultuuri ajalugu sõdadevahelisel Inglismaal. Ilmunud raamatud: „Ühendkuningriigi reform“ (2007) ja „Wells Coates“ (2012).

Wells Coates pani aluse vineeri laiaulatuslikule kasutamisele kohe tema karjääri alguses. Ettekanne keskendub parimatele näidetele seoses uute kaasaegsete materjalide kasutuselevõttuga arhitektuuris.

Elizabeth Darling is an architectural historian and Reader in the School of History at Oxford Brookes University, UK. She specialises in the histories of modernist architecture & design cultures in inter-war England. Her books include Re-forming Britain (2007) & Wells Coates (2012).

Wells Coates made extensive use of plywood from the start of her career. This lecture will focus on a number of key examples to explore the distinctive architectural language that she developed with this most modern of materials.

John Allan

John Allan oli aastatel 1983-2011 firma Avanti Architects direktor, kes juhtis mitmeid Modern Movement projekte ja uuringuid. Tema algatusel loodi firma DoCoMoMo-UK; tema sulest on ilmunud auhinnatud raamat "Berthold Lubetkini elulugu – arhitektuur ja traditsioonid". Ta on Finsbury Health Centre Preservation Trust'i liige ja Isokon Gallery Trust'i juhataja.

Ettekanne keskendub Isokon apartementidele Londonis, mis valmisid aastal 1934 uuendusliku näitena linnakorterist ja millest peagi said kodud sellistele kuulsatele pagulastele Euroopast nagu Walter Gropius, Marcel Breuer ja Moholy Nagy. Samuti on teemaks restaureerimisalane projekt aastast 2004 ja Isokon Galerii loomine, mille näitusi esitletakse ka sellel Tallinna Disainifestivalil.

John Allan was a Director at Avanti Architects from 1983-2011 leading Modern Movement conservation projects and studies. He was founding Chairman of DoCoMoMo-UK and is author of the award-winning biography Berthold Lubetkin – Architecture and the tradition of progress. He is a member of the Finsbury Health Centre Preservation Trust and Chairman of the Isokon Gallery Trust.

This talk will focus on the Isokon apartments in London, opened in 1934 as a pioneering experiment in urban living which soon became home to some notable refugees from Europe including Walter Gropius, Marcel Breuer and Moholy Nagy. Also described will be the major restoration project of 2004 and the formation of the Isokon Gallery whose exhibition that has been re-created in Tallinn for this Design Festival.

Karen Jagodin

Arhitektuuriteadlane, lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia kunstiteaduse erialal 2005 (BA) ning University College London, Bartlett School of Architecture'i arhitektuuriajaloo magistriõppe 2014. Peamised uurimissuunad on seotud Nõukogude-perioodi arhitektuuri ja sisearhitektuuriga, kirjutanud ja toimetanud muuhulgas mitmeid arhitektuuriraamatuid ja -giide.

Loeng keskendub ajaloolise Lutheri vabriku edasisele käekäigule pärast natsionaliseerimist Nõukogude-perioodil (Tallinna Vineeri ja Mööbli Kombinaat) ning erastamise järgselt AS Marlekor'i toodangule. Loengu lõpetuseks jõutakse välja kaasaega ning vaadatakse, kuidas vineeri inspireerib tänapäeva eesti disainiereid.

Architectural researcher graduated from the Estonian Academy of Arts in Art History 2005 (BA) and University College London, Bartlett School of Architecture, Master of Arts in History of Architecture in 2014. The main research areas are related to the architecture and interior architecture of the Soviet period; she has written and edited several architectural books and guides.

The lecture focuses on the further development of the historic Luther factory after nationalization during the Soviet period (the Tallinn Plywood and Furniture Factory) and, after privatization, to the production of AS Marlekor. The last segment of the lecture will cover the contemporary era and focus on how plywood inspires Estonian designers today.

Seminar on inglise keeles ja kõigile huvilistele tasuta. The seminar is free of charge.

Näitus ja seminar on osa Disainiöö programmist. The event belongs to Tallinn Design Festival program.

Toetajad/Supportres: Kultuuriministeerium, Kultuurkapital, UPM-Kymmene Otepää AS, Disainiöö MTU

Näitus jääb avatuks/The exhibition will be opened till 30.09.2018.